

KL-1621

Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) Examination

April / May - 2013

Gujarati : Paper - 403

(Core Comp.)

(સમીક્ષા - અપઠિત)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

- ૧ આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં નિબંધ લખો : (કોઈ પણ એક)
- (૧) પ્રકૃતિ માનવની સંરક્ષક - માણસ પ્રકૃતિનો સંહારક.
  - (૨) કુદરતી આફત - ભૂકંપ.
  - (૩) આજના ટેકનોકેટ્યુગમાં માનવીની સંવેદના મરી પરવારી છે.
  - (૪) લોકશાહીમાં સમૂહમાધ્યમોની જવાબદારી.
- ૨ કોઈ પણ એક વિષય પર સાહિત્યિક નિબંધ લખો :
- (૧) શિયાળાની સવારનો તડકો
  - (૨) ગુજરાતી પંડિતયુગના ધુરંધરો
  - (૩) ગાંધીયુગની ગુજરાતી કવિતા
  - (૪) ગુજરાતીની ઐતિહાસિક પ્રમુખ નવલકથાઓ
- ૩ નીચે આપેલા કાવ્યની રસલક્ષી ચર્ચા કરો :
- શીઆંજો શીતળ વા વ્હાય પાનખરે ઘઉં પેદા થાય;
પાકે ગોળ કપાસ કઠોળ, તેલ ઘરે ચાવે તંબોળ.
- ઘરે શરીરે ડગલી શાલ, ફાંટે ગરીબ તણા પગગાલ;
ઘટે દિવસ ઘણી મોટી રાત, તનમાં જોર મળે ભલી ભાંત.

ઉનાળે ઊંડાં જળ જાય, નદી સરોવર જળ સુકાય,
પામે વનસ્પતિ સૌ પાન, કેસુડાં રૂડાં ગુણવાન.

સારા હોજ કુવારા બાગ, પ્યારા ચંદન પંખા લાગ,
બોલે કોયલ મીઠા બોલ, તાપ પડે તે તો વણતોલ

ચોમાસું તો ખાસું ખૂબ, દિસે દુનિયા ડુબાડુબ,
મોર ઉચ્ચારે રાગ મલાર, ખેતર વાવે ખેતીકાર

ચંપા ચંમેલી જુઈ જાય, ફુલે ગુલાબ ભલાં ફુલાય
છત્રી ચોમાસે સુખમાર, ચાખડીઓ હીચોળાખાટ.

- કવીશ્વર દલપતરામ

અથવા

૩ માણસ મને હૈયા સરસો લાગે
ક્યારેક સારો લાગે ક્યારે નરસો લાગે
તોય માણસ મને હૈયા સરસો લાગે.
દરિયો છે એટલે તો ભરતીને ઓટ છે !
સારું ને બુરું બોલે એવા બે હોઠ છે.
એને ઓળખતાં વરસોનાં વરસ લાગે,
તોયે માણસ મને હૈયા સરસો લાગે.
ઘડીક સાચો લાગે ઘડીક જૂઠો લાગે,
ઘડીક લાગણી ભર્યો, ઘડીક બુઢો લાગે,
ક્યારેક રસ્તો લાગે ને ક્યારેક નક્શો લાગે!
તોય માણસ મને હૈયા સરસો લાગે.
ક્યારેક ભૂલો પડે ને ક્યારેક ભાંગી પડે,
ક્યારેક ચપટીક ધૂળની પણ આંધી ચડે!
ક્યારેક માણસ ભૂખ્યો, લોહીતરસ્યો લાગે
તોયે માણસ મને હૈયા સરસો લાગે.

- સુરેશ દલાલ

૪ નીચેના આપેલા અંગ્રેજી પરિચ્છેદનું ગુજરાતીમાં ભાષાંતર કરો :

The origin and purpose of the lesser arts are simple and easily understood. These art, arising from man's natural desire to provide himself conveniently with the elementary requirements of food and shelter, clothing and locomotion, grew with the growth of civilization. Their purpose is no less define and the principle which lies at their foundation, and which itself furnishes a test of the works which they severally produce, is utility. So for reaching is this principle that they are often (and rightly) called the 'useful' arts. The characteristic merit, therefore, of house, of a chair, or of a vessel in metal of clay, is fulfil the purpose for which it is intended; and beauty of form is them is nothing else than the instant revelation of this capicity.

અથવા

Poetry, then of all the arts, has the least material basis. If we except the element of musical sound contained in mere, rhyme, and alliteration, it uses the senser of sight or hearing as the case may be, merely are perceived naturally by the eye, or ear. But the mental aspect of the facts of life and the scenes of external nature, which are thus presented by the ideas, or combinations of ideas, of which these words are the symbols, is all important. Poetry speaks directly to the mind: for ideas or mental pictures are the rough material of the poet, and no medium is so powerful to affect the imagination as language.

પ નીચે આપેલી પંક્તિનો અર્થવિસ્તાર કરો :
માથાની તુંબડીમાં લાખ લાખ મોતી,
'લ્યા હૈયાની કોથળી ખાલી,
અભાગિયા ! હૈયાની ચેંથરી ઠાલી !

— પન્નાલાલ પટેલ

અથવા

નીચે આપેલી કંડિકાનો અર્થવિસ્તાર કરો :
'કવિતા એ આત્માની કલા છે.'

— આનંદશંકર ધ્રુવ